

Eieren met plus

Ondernemen | Tekst en foto's: Durkje Hietkamp

Meindert Talma zette noodgedwongen een punt achter het koeienmelken. Inmiddels is hij een doorgewinterde pluimveehouder. Zijn kippen mogen elke dag de wei in en dat voelt goed. "Voor de kippen, voor onszelf en voor het imago."

Verscholen achter de struiken in het Friese dorpje Twijzelerheide is het pluimveebedrijf van de familie Talma gevestigd. De beplanting is een onderdeel van de uitloop voor de Freilandkippen die er worden gehouden. "Kippen zijn nieuwsgierig en gaan graag op verkenning uit, maar hebben beschutting nodig om zich veilig te voelen", vertelt Meindert Talma.

Allergisch

Talma nam in 1997 het melkveebedrijf van zijn ouders over. Naast de 45 koeien besloot hij ook vleespluimvee te houden. Totdat onverklaarbare klachten de kop op staken. In 2002 werd uiteindelijk een koeienallergie geconstateerd. Noodgedwongen besloot hij te stoppen met melken en over te schakelen naar Freilandkippen. "De koeien liepen buiten, onze kippen gunnen we dat ook. Bovendien heb ik de ruimte."

Uitloop

In 2005 werd de voormalige vleespluimveestal omgebouwd naar Freilandstal. Over de aangrenzende vaart zijn vijf bruggen aangelegd waarover de kippen naar buiten kunnen lopen. Inmiddels telt het bedrijf 59.500 kippen, verdeeld over twee voliërestallen met elk drie etages en vijf rijen. "Twee jaar geleden hebben we de tweede stal erbij gebouwd. De stal is 127 meter lang. De lengte van de voliëres 100 meter", vertelt Talma.

Medewerker Arend Castelein sorteert de eieren. Per uur worden 15.000 tot 18.000 eieren ingepakt.

Aan de stal is een wintergarten gebouwd, een overdekte uitloop waarover de kippen permanent beschikking hebben. 's Ochtends om tien uur gaan de luiken open en mogen ze naar buiten. Ze kunnen rondscharrelen in het gras, onder de bomen en struiken, maar ook tussen de mais en luzerne. "Meer dan honderd meter van de stal gaan ze niet", zegt de ondernemer. "En zodra het buiten schemerig wordt, gaan ze vanzelf weer op stok."

Keurmerk

De eieren die Talma levert, hebben sinds twee jaar het twee sterren Beter Leven Kenmerk van de Dierenbescherming. Naast alle wettelijke eisen die gelden voor vrije uitloop-eieren, beschikken de kippen over extra schuilmogelijkheden in de uitloopruimte. De pluimveehouder zorgt onder andere voor extra afleiding door het plaatsen van stobalen en schuurstenen in de stal en het strooien van extra granen buiten, zodat de kip zo veel mogelijk natuurlijk gedrag kan ontwikkelen.

Rendement

Over het hek leunend, kijkt Talma tevreden naar zijn rondscharrelende hennen. "De manier van het houden van dieren moet bij je passen. Je moet er niet voor kiezen omdat het financieel aantrekkelijk is." In totaal beurt de pluimveehouder 0,8 tot 1,2 cent per ei meer ten opzichte van scharreleieren. Op een productie van gemiddeld 300 tot 310 eieren per hen is dat veel geld, maar het rendement ligt lager. Volgens hem kleven er ook nadelen aan het houden van kippen met vrije uitloop. Het klimaat is minder goed te beheersen, de dieren zijn vatbaarder voor ziektes en bovendien is grond nodig. Als grootste onderdeel noemt hij de predatieoverlast. "Per jaar worden zo'n 500 tot 1000 kippen opgegeten door roofvogels en vossen."

Meindert en Tsjollie Talma met de kinderen Marije, Gerry Feikje en Yme (v.l.n.r.).

Zodra het groene zeil van de uitloop omhoog gaat, beweegt de bruine kippenmassa zich naar buiten.

Zelfvoorzienend

Een deel van het voer verbouwt Talma op zijn eigen akkers. Dit doet hij nu voor het derde jaar. Met name de hoge voerprijs, de beschikbare grond, maar ook het duurzaamheidsaspect liggen daaraan ten grondslag. Op zestig hectare verbouwt hij CCM. Daarnaast teelt hij dit jaar op vijf hectare voor het eerst luzerne in combinatie met zomergerst. "Tarwe groeit sneller dan luzerne. Door mengteelt zijn de ontwikkelingskansen van luzerne groter, omdat de onkruiden het dan niet winnen", legt de ondernemer uit. De gemengde balen worden in het hok geplaatst. Die dienen naast voer als afleidingsmateriaal. De kippen halen zelf de graankorrels uit de tarwe. Luzerne draagt bij aan de structuur van een rantsoen, wat een positief effect heeft op de vertering en mestkwaliteit. Ook het zelf inkuilen van CCM heeft een positief effect op de vertering, omdat de mais wordt aangezuurd, ervaart Talma. Het voer wordt op het bedrijf gemengd via een computergestuurde mengerij. Gemiddeld kan de pluimveehouder op deze manier 20 tot 30 procent eigen geteeld graan in het rantsoen verwerken. Zijn doel is om dit percentage verder te verhogen. "Mijn toekomstdoel is om zo veel mogelijk zelfvoorzienend te zijn."

Omega 3

Talma houdt kippen van het ras Lohman Classic, die op een leeftijd van 18 weken door opfokbedrijf Maatman uit Oldeholtspade worden geleverd. Ze blijven tot ze 78 weken zijn. Eind januari stapt de pluimveehouder over naar de rassen Silver Nick en Brown Nick. "We zoeken een ras dat qua weerstand wat sterker is", legt de pluimveehouder uit. De eieren van Talma zijn te vinden in de schappen van Albert Heijn. Daarnaast wordt een klein deel, circa duizend per week, aan huis verkocht. De eieren doen het goed bij de klanten. "Mensen komen van heinde en

verre", zegt Talma. "Klanten roemen de smaak, de donkere dooier en zien de kippen hier buiten lopen. Verser, kun je ze niet krijgen."

Talma levert de eieren aan pakstation Gebroeders van Beek. Momenteel worden de eieren natuurlijk verrijkt met omega 3-vetzuren. Dat gebeurt met speciaal voer met plantaardige ingrediënten gebaseerd op lijnzaad. "Alleen de hoogproductieve kippen krijgen dit speciale voer", zegt de ondernemer. De kip zet dit op natuurlijke wijze om in extra omega 3, wat een positief effect heeft op de gezondheid van mensen.

Droogtunnel

Vorig jaar is op het bedrijf een mestdroogtunnel in gebruik genomen. "De mest wordt gedroogd door middel van stallucht die door de mest wordt geblazen. Vervolgens wordt de mest door een platendroger geperst die er 80 tot 85 procent vocht uit onttrekt", vertelt Talma. De droge mest wordt automatisch afgedraaid in containers. De volle containers worden opgehaald door Hubun die de mest tot korrels perst en exporteert. Hiervoor krijgt de ondernemer vijf euro per ton mest. "Naast het feit dat we geen afzetkosten meer hebben, voorkomt het systeem luchtvervuiling en stankoverlast, doordat de uitstoot van ammoniak wordt gereduceerd. Bovendien hebben we geen opslag meer nodig."

Maatschappij

Talma is een pluimveehouder die zijn ogen en oren openhoudt voor maatschappelijke ontwikkelingen. "Wij kunnen de maatschappelijke wensen niet negeren. Bedrijven die maatschappelijk verantwoord ondernemen, creëren draagvlak. Dit levert zowel maatschappelijk als financieel een plus op. Ik heb geen enorme aantallen dieren nodig om als boer te overleven. Ik heb liever meer met minder dieren. Dat kan door die plus op de prijs van het ei." ♦